

De melkboeren in Heist

We hebben het plan opgevat om een en ander op te zoeken over de ambulante handel in Heist. Inhakend op wat Flutse schreef in ons vorig tijdschrift willen we inderdaad eens bundelen hoe het er vroeger aan toe ging bij de beenhouwers, melkboeren, bakkers, kolenhandelaars, brouwers die aan huis leverden. Ook de postbode hoort daarbij natuurlijk...

Niet zo eenvoudig omdat het vergane glorie is en we moeten voortgaan op getuigenissen. Daarom gingen we de straat op en zochten we familie en vrienden op maar ook mensen die het ooit nog meegemaakt hebben.

Jacques Slabbinck

We waren te gast bij dochter Annie in de Pannenstraat die ons heel wat documentatie ter beschikking stelde.

Jacques (geboren in 1925) groeide op in het landbouwersgezin dat woonde langs de Heistlaan (waar nu de campings zijn).

Daar was het normaal dat er thuis wat geholpen werd en toen Jacques niet meer naar school ging "mocht" hij vader ook helpen bij het ophalen van het huisvuil in Heist. Dit was dan nog met open vrachtwagens en na enkele weken hield Jacques het voor bekeken.

"Elke dag met je handen en armen in het vissop" was niet aan hem besteed.

Op amper 15-jarige leeftijd startte hij een melkronde op... met de fiets.

Zijn eerste dag verkocht hij 11,50 liter melk (prijs van de melk bedroeg 1,60 frank per liter) en wat boter. (prijs van de boter in 1955: 12,50 frank per kilogram).

Mede dank zij het toerisme breidde de melkronde uit en de ronde werd te groot en de fiets te klein!

Vader had grote waardering voor de handel van zijn zoon en kocht voor hem dan ook een driewieler en daarbij een hondje van zes weken om mee de kar te trekken.

De hond werd zijn beste maar ook onmisbare vriend (ze noemde Nelly en was dus zijn vriendin...).

Het was een niet te onderschatten opdracht elke dag opnieuw, in weer en wind... stampen voor Jacques en trekken voor de hond.

Dagindeling

In de naoorlogse periode kenden we nog niet het comfort van nu. Jacques beschikte niet over een telefoon dus moest men alles persoonlijk en ter plekke regelen.

's Avonds werden alle potentiële klanten bezocht om de bestelling op te nemen. Dit waren vooral de hotels, restaurants, de crèmekarren en ijsverkopers en natuurlijk ook de particulieren hoewel die dagelijks klanten waren die elke dag hetzelfde moesten hebben.

In functie van de bestellingen trok Jacques daarna naar de boeren om zeker te zijn van de melk.

Bij grote bestellingen bleek het soms noodzakelijk dat Jacques bij de boer moest langs gaan om mee te helpen koeien melken.

Na al dat voorbereidend werk kon Jacques naar bed.

Elke dag bracht de morgenstond een beetje goud in de mond maar die morgenstond was er voor Jacques reeds om vier of ten laatste om vijf uur.

Tijd om de producten op te halen en dan te gaan leveren.

De melk werd bij de boer opgehaald en overgegoten in de grote biddons (van flessen was er nog geen sprake).

De eersten die bediend werden waren de hotels, pensions en ijsjesverkopers want ook die hadden nog veel voorbereidend werk.

In de zomer deed Jacques dan de dijk. Hij had vaste stopplaatsen en de toeristen wisten dat. Ze kwamen dan naar buiten bij het horen van zijn typische claxon met hun potten en kannen om de melk op te halen. De badgasten moesten voor het stranduur al hun melk ontvangen. De melk werd verkocht per pint (een kannetje dat diende als maatbeker).

Daarna werden de Heistenaars bediend volgens een vast parcours zodat de huisvrouwen ongeveer wel wisten wanneer Jacques ging langs komen.

Ze keken uit naar zijn joviale verschijning die steeds bediende met de glimlach en voor iedereen wel kon afronden met een kwinkslag.

De huismoeders zagen Jacques en zijn melk graag komen !

De vrouwen die niet thuis waren zetten een kan of pot voor hun deur of in hun portaal en Jacques wist perfect wat hij daar moest leveren. Dit verliep automatisch, zonder discussie en meestal ook zonder problemen om te betalen op het einde van de week.

Door de persoonlijke levering was er ook veel sociaal contact en dat leidde soms tot eigenaardige toestanden want Jacques werd al wel eens gevraagd om hier of daar een handje toe te steken al dan niet tijdens de ronde:

- Jacques, kun je een handje helpen om even de kast te verzetten ?
- Jacques, kun je in de loop van de week eens langskomen om een klusje te klaren ?

De ronde was zo geregeld dat Jacques rond de middag weer thuis was in de Westkapellestraat 74 waar zijn vrouw op hem wachtte.

We mogen niet vergeten te vermelden dat zijn vrouw ook een deel van zijn ronde meereed met de fiets met enkele volgeladen zakken (dat was in de tijd van de flessen).

Na het middagmaal moest alles gereinigd worden en klaargemaakt voor de volgende dag.

En vergeten we hierbij niet dat in het seizoen er elke dag gewerkt werd want ook op zaterdag en zondag moest er geleverd worden.

De melk werd bewaard en gestockeerd deels in de koelkast deels in de koude garage.

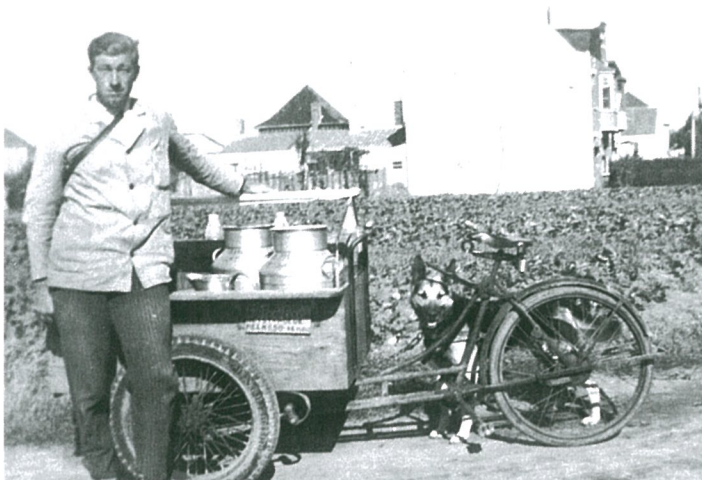
Aangezien de producten alle dagen vers waren bleek dit geen enkel probleem.

Modernisatie

In 1955 huwde Jacques met Martha Govaert en later kregen ze een flinke zoon en dochter.

De zaken gingen goed en de ronde breidde uit.

De wetgeving inzake dierenbescherming werd aangepast en op een gegeven ogenblik bleek het niet meer toegelaten om de triporteur (te laten trekken door een hond. Het hondengespan verdween uit het straatbeeld en Nelly kon genieten van een welverdiende rust.

De stamper werd vervangen door een triporteur met motor en na verloop van tijd kwam er nog een bij. De tweede triporteur werd 's morgens reeds geladen en startklaar gemaakt zodat Jacques zonder tijdverlies gewoon thuis van voertuig kon verwisselen om zijn ronde verder te zetten.

Toen hij in 1955 huwde was de ronde te groot geworden zodat een deel overgenomen werd door zijn oudere broer.

Reclame heeft Jacques nooit gemaakt want zijn klanten waren zijn beste uithangbord.

Na verloop van tijd werd de melk van de lokale boeren vervangen door melk in flessen die geleverd werden door INEX.

Dat was wel gemakkelijker voor Jacques hoewel het totaal gewicht toenam door de flessen.

Jacques heeft nooit met een auto gereden maar hield het bij de triporteur en dit tot 1 mei 1985.

Merkwaardig of niet maar op de dag van de arbeid is hij na 45 jaar noeste arbeid gestopt met werken en verdween deze markante figuur uit het Heistse straatbeeld!

André Desmidt

Heyst leeft Quiz

Het wordt stilaan een traditie dat in de maand oktober er een quiz georganiseerd wordt in de zaal Ravelingen. **Hou nu reeds 5 oktober vrij !!!**

Quiz-master Jan Claeys heeft alweer heel wat pittige vragen met variabele moeilijkheidsgraad in petto.

Zoekt nu reeds een leuke naam voor jullie ploeg bestaande uit 4 personen en maak kans op mooie prijzen op het einde van een leuke en leerrijke avond !